

De a rövid pár soros hírből még a neve sem szerepel világhíres kartársunknak, így talán nem lesz érdektelen, ha Fazekas István: „Ötlettel a találmányig” című munkája nyomán néhány adatot ismertetek.

*

A thüringiai *Kölledában* született, apja kereskedő. Mint középiskolás kerül el otthonról, még érettségi előtt katonára lesz; leszerelés után a *Göttingai* városi gyógyszertertárhoz kerül s az akkori szokás szerint még az ásványvizés üvegeket is ő cipeli be a kocsiroló patikába. Ezért egykori osztálytársai gúnyolják is, de a patikába bejáró egyetemi tanárok hamar észreveszik hallatlan érdeklődését s fogékonyságát a kémia iránt. Minden, a kémiával összefüggő kérdés érdekli, az akkor feltűnt csodaszor, az Antipyrin képletét is a márványlapra rajzolva tanulja meg. Korábban gúnyolódó társai lassan hozzá járnak kémiát tanulni s nem egy ő-szigorló az ő segítségével jut túl a szigorlaton. Göttingából *Berlinbe* kerül.

Első berlini éveinek érdekes epizódja, hogy mint színész is fellép Berlin egyik kis színházában, de kudarcot szenved. Ezután visszatér a gyógyszerészethez, már 28 éves, mikor gyógyszerész oklevélét megszerzi; ezután tovább tanul s megszerzi a doktorátust. Az *aacheni* műegyetem tanársegéde lesz, itt lesz rá figyelmes a leverkuseni, elberfeldi festékgyárak egyik vezetője, *dr. Duisberg*, s szerződötteti. Gyógyszerszintézissel foglalkozik. A hivatkozott mű mint az *Aristochin*, *Antileprol* és *Adalin* felfedezőjét említi meg.

Egyik angol szakfolyóiratban a műgumigyártás ötletével találkozik, ez annyira megragadja érdeklődését, hogy többé nem tud e problémától szabadulni. *Duisberg* és *Bayer*, a gyár két vezetője megbízzák e kérdés kidolgozásával és hajlandók kísérletei céljára 10 éven át évi 100.000 márkát fordítani.

1907 évének tavaszán kezdte meg Hofmann a munkát, először a műgumigyártás akkor már tekintélyes irodalmát tanulmányozza át töviről-hegyire s így fog neki a kísérletek végeláthatatlan sorának. Carbidból nyert *acetylenből* indul ki s *iszopren*, *butadien* *polymerezációja* útján jut el az első műkaucsukhoz.

1909 szeptember 11-én az elberfeldi festékgyárak így jegyezték be a szabadalmat: *Eljárás mesterséges*

kaucsuk előállítására, amely abból áll, hogy szintetikus izoprén, a polymerizációt serkentő anyagok hozzáadásával, vagy azok nélkül, 250 C° alatti hőmérsékletre hevítünk.

De az igazi harc a műgumi gyártásáért csak ezután indul meg, mert a műguminak számtalan hibája van. A legelső (s legnagyobb) az ipari gyártás szempontjából, hogy *drágább* a természetes guminál, nem raktározható, már egy év múlva kiszárad, törik, mint autó gumi sokkal rövidebb élettartamú s így a hannoveri „Continental” gumi abroncsgyár, amely az elberfeldi festékgyárral szerződést kötött a műgumi abroncsok árusítására egy év múlva be is szünteti a gyártást, nem kis részben azért, mert a természetes kaucsuk ára 20 márkáról 5–6 márkára esett s így a műgumi még kevéssé bírta a versenyt. De a hibák kiküszöbölésére a kísérletek tovább folytak s 1914-ben, a kemény műgumi már jobb, mint a természetes.

Az első világháborúban, 1916-ban kezdtek el építeni a világ első műgumigyárát s az 1917-ben megindult gyártás a háború végéig 2.500 tonna termelést ért el, de jó minőséget csak a kemény guminál tudtak produkálni, a műgumi-abroncsok minőségét még mindig nem tudták megjavítani.

De mégis Hoffmann professzor érdeme, hogy megvolt már az alap, amelynek folytonos tökéletesítésével eljutottak oda, hogy ma már a buna-gumiabroncsok *kétszer olyan élettartamúak*, mint a természetes gumiból készült kerék-abroncsok.

Megemlíti még Fazekas István munkájában azt is, hogy Hoffmann professzor 1941-ben *Budapesten* is járt és előadást tartott, amire azt hiszem többen emlékezhetnek is kartársaink közül.

Bár nem tartozik ide, de megemlítem (ugyancsak Fazekas István idézett munkája nyomán), hogy a műfonalgyártás első német úttörője: *dr. Friedrich Todtenhaupt*, *berlini gyógyszerár-tulajdonos volt*. Bár alapötlete: lefőlözött tej kazeinjéből műfonal gyártás, helyes volt, az ipari megvalósítás kezdeti nehézségei, amit fokozott az 1914-ben kitört világháború, kedvét szegték s 1919-ben öngyilkos lett.

Ennyit dióhéjban, a műanyag-gyártás élén haladó két híres német gyógyszerésztől.

Kolumbus.

A zsidó gyógyszerárakra kiírt pályázat eredménye

A *Budapesti Közlöny* január 26-i számában jelent meg a belügyminiszter pályázati hirdetménye azokra a zsidó tulajdonban levő gyógyszerárakra, amelyek 1943. május 4-én kerülnek megvonás alá, s amelyek átruházását 1942. november 4-ig nem kérték. A pályázat határideje 1943. február 25-én járt le s arra — értesüléseink szerint — többszáz pályázati kérvény érkezett be.

A pályázati kérvényeket az Országos Közegészségügyi Tanács illetékes bizottságának véleményezése után a belügyminisztérium 13/a osztálya vizsgálta felül, mielőtt döntés végett a belügyminiszter elé kerültek volna. A pályázók adatait táblázatokba foglalták s a fennálló törvényes rendelkezések figyelembevételével mérlegelték a méltánylandó körülményeket is.

Április 15-én döntött a miniszter a jogok odaítélésére nézve. Ennek eredményeképpen a kiírt jogokat a következő kartársak nyerték el:

Abauj-Torna vármegye:

Nagyida „Órangyal” (érték: 18.000 + 2600 P). Jognyertes: Kelemen Róbert. A jognyertes 56 éves, hosszú gyakorlattal rendelkező gyógyszerész. Ezidőszent a barabási (Bereg megye) gyógyszerár kezelője.

Bereg-vármegye.

Munkács „Isteni Gondviselés” (érték 73.333 P és az áruleltár). Jognyertes Barsy Béla. A jognyertes többgyermekes, katonaviselt gyakorló gyógyszerész, hosszabb szolgálati idővel. Ezidőszent a szolnoki „Isteni Gondviselés” gyógyszerár bérlője.

— *„Aesculap” (érték 61.273 P és az áruleltár). Jognyertes: Sárkány György. Hosszabb gyakorlattal rendelkező, családos ember. Felesége is okleveles gyógyszerész. Néhány évvel ezelőtt bérlőként működött, majd a Fővárosi Segítő Alap tisztviselője volt.*

Mezőkaszony. „Remény“ (érték 21.666 + 4020 P). Jognyertes: Sipos József alkalmazott gyógyszerész.

Nagylyucska. „Angyal“ (érték 15.720 P és az áruleltár). Jognyertes Orbán György gyógyszerész, aki ezidőszerint Feketeadón lakik.

Beszterce-Naszód vármegye.

Telcs. „Feller gyógyszertár“ (érték 18.000 + 1376 P). Jognyertes Kutor István alkalmazott gyógyszerész, Székesfehérvári lakos.

Bihar vármegye.

Nagybárd. „Remény“ (érték: 30.540 + 7427 P). Jognyertes: Kiss István György a királyhalmeci „Magyar Korona“ gyógyszertár hatósági kezelője.

Gömör és Kishont vármegye:

Pelsőc. „Isteni Gondviselés“ (érték: 55.500 + 6560 P). Jognyertes: Novák Sándor a kolozsi gyógyszertár tulajdonosa. Hatvan év körüli érdemes, családos ember. Jognyerése a törpe-gyógyszereszek által kívánt „fokozatos előlépésnek“ minősül.

Komárom megye.

Naszvad. „Angyal“ (érték: 20.061 + 5596 P). Jognyertes Ferenczy Pál Viktor belügyminiszteri taxátor.

Máramaros megye.

Felsővisó. „Sas“ (érték: 36.000 + 4765 P). Valószínűleg csak később kerül kiadásra.

Huszt. „Salvator“ (érték: 49.546 + 9110 P). Jognyertes Béress János 50 éves többgyermekes, családos ember. Frontharcos. Ezidőszerint a taksonyi gyógyszertár tulajdonosa, mely a jognyerés folytán meg fog ürülni. Béress János jognyerése ugyanakkor a törpegyógyszereszek „fokozatos előlépésének“ elve alapján történt.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye:

Újpest. „Kigyó“ (érték: 114.421 és az áruleltár). Jognyertes vitéz Király Mihály makói gyógyszertár-tulajdonos. A mult világháborúban kiváló teljesítményéért vitézi rangra emelt, 50 éven felüli, többgyermekes családapa. Évekkel ezelőtt Makóra kapott jogot, az azonban annyira kifizetetlen, hogy amióta vitéz Király Mihály ismét bevonult katonának, a gyógyszertár többet volt zárva, mint nyitva. Itt is a „fokozatos előlépés“ elve érvényesült.

Tószeg. „Segítő Szűz Mária“ (érték: 6650 + 3892 P). Jognyertes Utasi János alkalmazott gyógyszerész.

Somogy vármegye.

Barcs. „Meváltó“ (érték: 49.272 + 6578 P). Jognyertes: dr. Mecs-Balogh Ferenc, a debreceni

egyetem tanársegéde, egyébként bölcsészdoktor és abszolvtant jogász.

Gáva. „Mátyás király“ (érték: 17.394 + 6699 P). Jognyertes Horváth Lajos hodászi törpegyógyszertár tulajdonos, családos ember. Kora körülbelül 52—53 év. Ez is „fokozatos előlépés“.

Mándok. „Meváltó“ (érték: 30.320 + 6000 P). Jognyertes: Görög Péter Imre gyürei törpegyógyszertár tulajdonos. Érdemes kollega. „Fokozatos előlépés“.

Szatmár vármegye.

Szamoskrassó. „Remény“ (érték: 20.000 + 3080 P). Jognyertes: Szilágyi Jenő Erdélyben működő alkalmazott gyógyszerész.

Avasújfalu. „Csillag“ (érték: 36.000 P és az áruleltár). Jognyertes: Ember Bence erdélyi származású váchartyáni bérlő, 50 év körüli nős ember, igen hosszú gyakorlati idővel. A jogot igazán megérdemelte.

Fehérgyarmat. „Isteni Gondviselés“ (érték: 36.000 P + 7210 P). Jognyertes Horváth Mihály Sopronban lakó öreg alkalmazott kartársunk, 31 év működési idővel.

Szilágy vármegye.

Tasnádszántó. „Órangyal“ (érték: 15.000 + 2100 P). Jognyertes: Koritsánszky Kálmán alkalmazott kollega.

Tolna vármegye.

Nagykőnyi. „Szt. István“ (érték: 14.085 + 4650 P). Jognyertes: Schweiger Pál alkalmazott gyógyszerész, aki ezidőszerint Szekszárdon lakik.

Ung vármegye.

Nagykapos. „Szentháromság“ (érték: 40.659 és az áruleltár). Jognyertes: Elekes Imre, erdélyi alkalmazott kartársunk, a gyergyószentmiklósi „Órangyal“ gyógyszertár volt hatósági kezelője. Családos ember.

Veszprém vármegye.

Balatonalmádi. „Balaton“ (érték: 89.466 + 8593 P). Jognyertes: Rimay István regőlyi törpegyógyszertár tulajdonos, 54 éves, többgyermekes családapa, tűzharcos és hadirokkant. A falusi gyógyszereszek fokozatos előlépésének rendszerében boldogulását teljes mértékben megérdemli.

Zemplén vármegye.

Királyhalmec. „Magyar Korona“ (érték: 42.210 és 5476 P). Jognyertes: Csatlós Dezső Kálmán alkalmazott gyógyszerész, ezidőszerint salgótarjáni lakos.

Bodzásújfal. „Meváltó“ (érték: 13.943 + 7927 P). Jognyertes: Rákosfalvi Zoltán volt egyetemi tanársegéd. Tudományos készségét kellett figyelembe venni egyéb érdemei mellett.

Budapest székesfőváros.

VIII. kerület Rákóczi-út 61. „Szent Rókus“ (érték: 103.818 + 18.586 P). Jognyertes: özv. Koppány Vilmosné, szül. Kolmann Györgyi, okleveles gyógyszerész, kinek férje, mint százados a most folyó harcokban az orosz harctéren esett el, kelt kisgyermekét hagyva hátra. Németprónai Welf Lajos gyógyszertárában áll ezidőszerint alkalmazásban.

Ha GYÓGYSZERTÁRÁT

eladni vagy bérbeadni szándékozik, keresse fel az Okleveles Gyógyszerészek Országos Egyesületében működő

KÖZVETÍTŐ IRODÁMAT

FÖLDÉNYI ALAJOS

gyógyszerész

az OGYOÉ. ügyv. titkára.

Budapest, VIII., Népszínház-u. 27. Tel.: 340-314.

Törvényhatósági jogú városok:

Kassa, „Glória“ (érték: 76.879 + 13.900 P). Jognyer-tes; *vitéz Mátyay Lajos* érsekújvári alkalmazott kartársunk.

Kassa, „Lisieuxi Kis Szt. Teréz“ (érték: 41.396 + 16.600 P). Jognyertes *Maizik Miklós* alkalmazott gyógyszerész.

Miskolc, „Szent Anna“ (érték: 53.069 + 3900 P). Jognyertes: *vitéz Némethy János* alkalmazott gyógyszerész.

Amint látjuk tehát, a jognyertesek között három *vitéz*, két *egyelemtani tanársegéd*, egy *hadidőzvegy* és nem kevesebb, mint hét *törpe-gyógyszerész* kartársunk található. Kétségtelen tehát, hogy a miniszter igazságos jogadományozásokra törekedett s ezt el is érte. Természetesen, nem tudhatjuk, hogy kik azok, akik sikertelenül folyamodtak, de abban biztosak vagyunk, hogy előbb-utóbb minden érdemes kartárs hozzá fog jutni a maga existenciájához.

A jognyertesek a nekik adományozott gyógyszer-tárat 1943. május 5-én kötelesek átvenni, természetesen leltár mellett. A leltári értéket teljes egészében azonnal és a jogosítvány értékének 10%-át 90 napon belül kell a tulajdonosnak készpénzben kifizetni, legfeljebb azonban összesen 15.000 pengőt. A fennmaradó rész, húsz év alatt kamatmentesen, részletekben fizetendő.

Az 1941. május 5-én sorra kerülő gyógyszer-tárat tulajdonosai legkésőbb a jövő hó — május — 4-ig megkapják a megvonásról szóló belügyminiszteri értesítést, aminek értelmében jogosultak lesznek 1943. november 4-ig gyógyszer-tárait szabad kézből eladni. Amennyiben e napig az átruházást nem kéri, úgy gyógyszer-tárait megvonatnak és országos pályázat útján fognak — a mostanihoz hasonló módon — újra adományoztatni.

Hivatalos rész

A M. KIR. BELÜGYMINISZTER 316.648/1943. B. M. SZÁMÚ RENDELETE

a közgyógyoszerellátás terhére engedélyezett gyógyszer-készítmény árának felmérése tárgyában.

A közegészségügy rendezéséről szóló 1876. XIV. tc. 136. és 167. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeltem:

1. §.

A jelen rendelet mellékletében megnevezett gyógyszer-készítményekért a 392.460/1941. B. M. számú rendelet 2. számú mellékletében megállapított ár helyett a jelen rendelet mellékletében felvett árakat lehet felszámítani.

2. §.

A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba. Budapest, 1943 évi április hó 12-én. — A miniszter rendeletéből: *Dr. Tomcsik József s. k.* miniszteri tanácsos.

Melléklet a 316.648/1943. B. M. számú rendelethez.

A közgyógyoszerellátás, illetőleg az államkincstár terhére rendelhető gyógyszer-készítmény.

Szólalmánisan „Magyar Pharma“.

100 mg	1.93 P	10x4 cm ³	21.78 P
100 mg	2.25 P	10x5 cm ³	25.29 P
100 mg	2.62 P	10x6 cm ³	27.85 P
100 mg	2.96 P	50x1 cm ³	52.26 P
100 mg	3.34 P	50x2 cm ³	65.79 P
100 mg	3.71 P	50x3 cm ³	79.69 P
100 mg	13.24 P	50x4 cm ³	92.67 P
100 mg	15.82 P	50x5 cm ³	105.77 P
100 mg	19.41 P	50x6 cm ³	118.87 P

T A B L E T T Á K

a következő csomagolásokban kaphatók:

20x0.1 és 100x0.1 g
10x0.3 és 20x0.3 g

Új csomagolások:

1 karton = 50 levél x 2x0.1 g
1 " = 50 " x 1x0.3 g

A zárolt cikkek május havi jegyzékében igénylendőek.

MAGYAR PHARMA GYÓGYÁRU R. T.

B u d a p e s t.

A M. KIR. BELÜGYMINISZTER

318.414/1943. B. M. SZÁMÚ RENDELETE

a vaselinum albumnak és a vaselinum flavumnak helyettesítése tárgyában kiadott 333.774/1941. B. M. számú rendelet hatálytalansítása.

A közegészségügy rendezéséről szóló 1876. XIV. tc. 137. és 167. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeltem:

A vaselinum albumnak és a vaselinum flavumnak unguentum paraffinivel való helyettesítése tárgyában kiadott 333.774/1941. B. M. számú rendelet a jelen rendelet kihirdetésének napján hatályát veszti.

Budapest, 1943 évi április hó 12-én. — A miniszter rendeletéből: *Dr. Tomcsik József s. k.* miniszteri tanácsos. (Megjelent a Budapesti Közlöny 1943 ápr. 16-i számában.)

Magyarországi Gyógyszerész Egyesület.

4675/1943. szám.

A Codein és Aethylmorphin beszerzése

A M. Gy. E. H. K. legutóbbi számában közzétett 99.227/1943. B. M. számú rendelet a kábítószerek közé sorolta a Codeint és Aethylmorphint, valamint sóikat. A rendelet kivételt tesz a gyógyalkalmazás céljára szolgáló alakban forgalombahozott Codein és Aethylmorphin készítmények tekintetében.

A rendelet következtében a Codeinum phosphoricumot, hydrochloricumot, továbbá az Aethylmorphin hydrochloricumot in substantia, a kábítószerkönyvecskében lévő sárgászínű megrendelőlapon kell a nagykereskedőtől megrendelni, éppen úgy, mint például a Morphint. Miután a Codein vagy Aethylmorphin tablettá vagy injekció nem tartozik a rendelet hatálya alá, tablettát vagy injekciót továbbra is közönséges megrendelőlapon kell megrendelni, azaz nem a kábítószerek megrendelésére szolgáló nyomtatványon.

Budapest, 1943 április 19. — *Dr. vitéz Várady László* elnök, *Gróffy Gyula* ügyv. igazgató.